

Hyvinvointikertomus 2021 - 2025

Dokumentin sisältö

Kertomuksen vastuutaho ja laatijat (viranhaltijat, luottamushenkilöt, työryhmät):

OSA I PÄÄTTYVÄN VALTUUSTOKAUDEN ARVIOINTI

- 1 Hyvinvointitiedon ja tehtyjen toimenpiteiden arviointi
- 2 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi
- 3 Keskeiset opit ja evästyksset päättyvältä valtuustokaudelta

OSA II TULEVAN VALTUUSTOKAUDEN SUUNNITTELU

- 4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset
- 5 Hyvinvoinnin edistämistä tukevat ohjelmat ja suunnitelmat

Hyvinvointisuunnitelma

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

Kertomuksen vastuutaho ja laatijat (viranhaltijat, luottamushenkilöt, työryhmät):

Kunnan johtoryhmä on hyvinvointiryhmä. Johtoryhmään kuuluvat kunnanjohtaja Marjut Ahokas, sivistysjohtaja - lukion rehtori Päivi Nenonen ja tekninen johtaja Jarno Saastamoinen. Hyvinvointiryhmä kokoaa laajan hyvinvointikertomuksen yhteistyössä Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskuksen sekä Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä Siun soten asiantuntijoiden kanssa.

Pääkäyttäjä/koordinoija on sivistysjohtaja - lukion rehtori Päivi Nenonen.

1 Hyvinvointitiedon ja tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Työttömyyden ja työllisyyden tilanteessa on nähtävissä kaksinapaistumista: toisaalta työttömien työnhakijoiden määrä on kasvanut, mutta toisaalta monella yrityksellä ja myös kunnalla on vaikeuksia löytää työvoimaa avoimiin työtehtäviin. Tavoitteena ollut työmarkkinatuen kunnan mak-suosuuden pienentäminen ei ole toteutunut. Työllisyyden edistämiseksi tehdään yhteistyötä Pohjois-Karjalan kuntien, Siun soten, TE-keskuksen ja paikallisten yrittäjien kanssa. Kunta on vastannut työllisyyden hoidon haasteisiin palkkaamalla työllisyyskoordinaattorin sekä käyttämällä aktiivisesti oppisopimuskoulutusta kunnan henkilöstötarpeisiin.

Väestön ikääntyminen ja väheneminen vaikuttavat edelleen palvelutarpeisiin ja palveluiden järjestämiseen. Väkiluku on vähentynyt tasaisesti noin 2 - 3 prosentin vuosivauhtia.

Kunnan ostopalveluna Business Joensuu Oy:ltä hankkimat yrittäjille pääosin maksuttomat yritysneuvonnan palvelut ovat valtuustokaudella 2017 - 2021 toimineet hyvin, mikä on tullut todistetuksi erityisesti koronapandemian aikana. Elinvoima on yksi kuntastrategian painopisteistä, ja kunnan elinvoimaohjelma on päivitetty vuonna 2020. Vahva ja vakaa yrittäjyys on kantanut koronakriisin yli, ja esimerkiksi konkursseilta on vältytty.

Yhteistyö Siun soten kanssa on löytänyt muotonsa. Perhekeskuksen kohtaamispaikkatoimintaan kuuluvana on järjestetty niin vakituksempia kohtauksia kuin kertaluotoisia tapahtumia. Vahvuutena on se, että kunnan laajalla perhe- ja lapsityöryhmällä, jossa on edustusta kunnan toiminnoista, Siun soten oppilashuollosta ja sosiaalipalveluista sekä seurakunnista, on työnsä pohjaksi monipuolisesti tietoa palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja käytöstä.

Ikäihmisille järjestettyä toimintaa on ollut monipuolisesti tarjolla niin kunnan toimijoiden kuin järjestöjen tarjoamana. Vanhus- ja vammaisneuvosto on kokoontunut useamman kerran vuodessa, ja myös vanhusneuvostojen maakunnallisia tapaamisia on järjestetty. Sote-palveluissa tavoitteeksi asetettu mahdollisimman monen yli 75-vuotiaan kotona asuminen jäi hieman tavoitteesta.

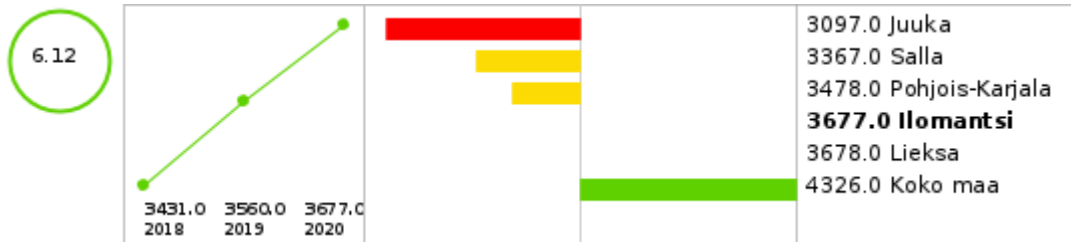
Vapaa-aikatoiminnoissa korona-aika on vauhdittanut uusien toimintapojen löytämistä ja käyttöönottoa, esimerkiksi kansalaisopiston etäopetusta, omatoimijajan käyttöönottoa kirjastossa sekä omatoimiliikunnan kampanjoita. Järjestöavusten saajien tavoite ei aivan toteutunut, mikä kertoo osittain haasteesta saada toimijoita mukaan. Moni järjestö toimii muutaman vastuuhenkilön voimin. Yhteistyö järjestökentän kanssa on kunnalle tärkeää, koska rajalliset voimat kannattaa saattaa yhteen.

2 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

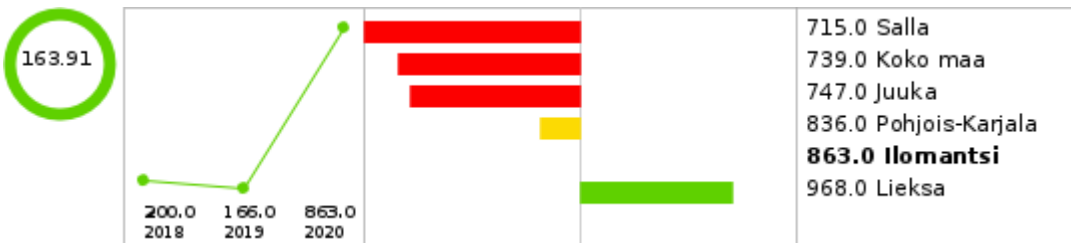
TALOUS JA ELINVOIMA

Tulot

Verotulot, euroa / asukas

Vuosikate, euroa / asukas

Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

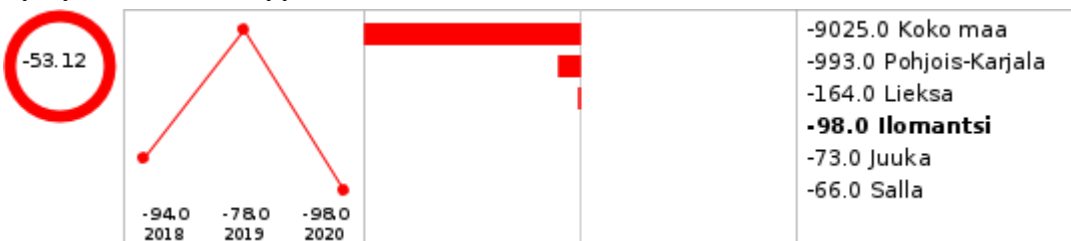

Menot

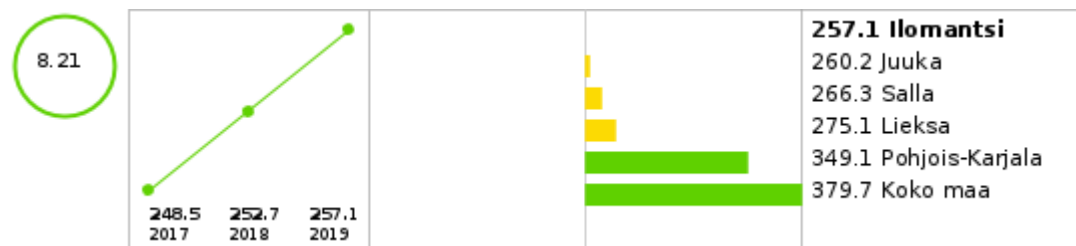
Väestö

% Suunta Vertailu

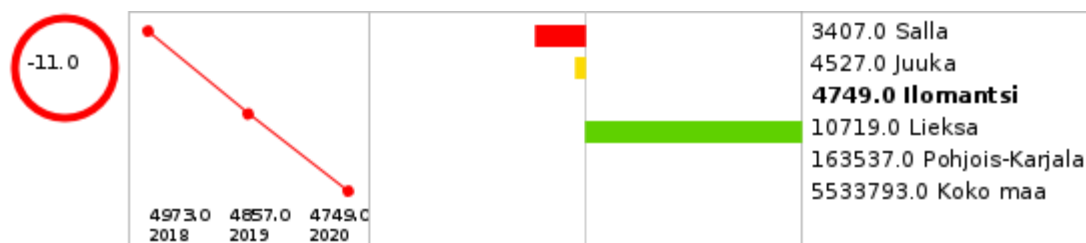
Syntyneiden enemmitys

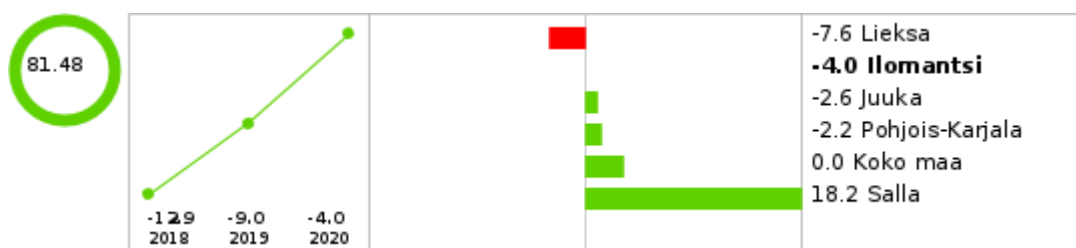
Koulutustasomittain

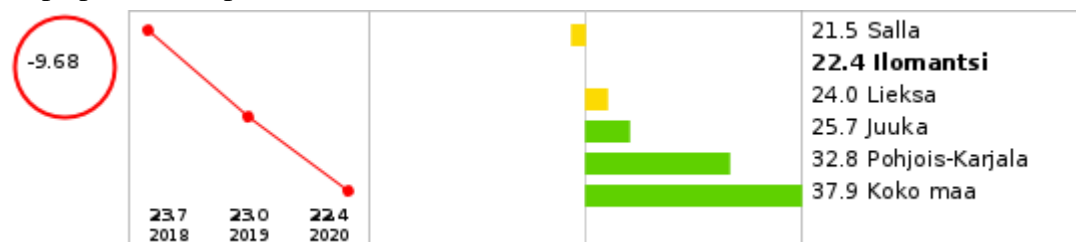
Väestö 31.12.

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

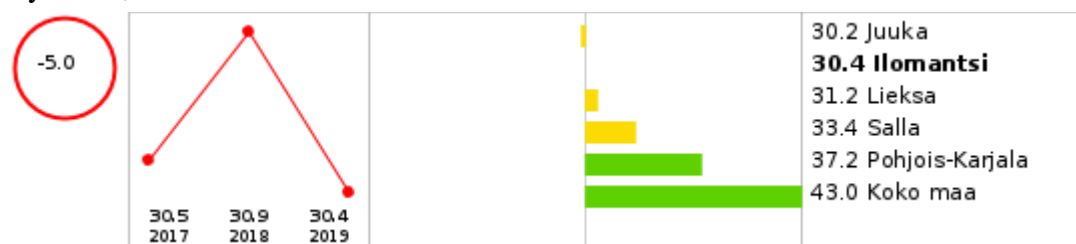

Lapsiperheet, % perheistä

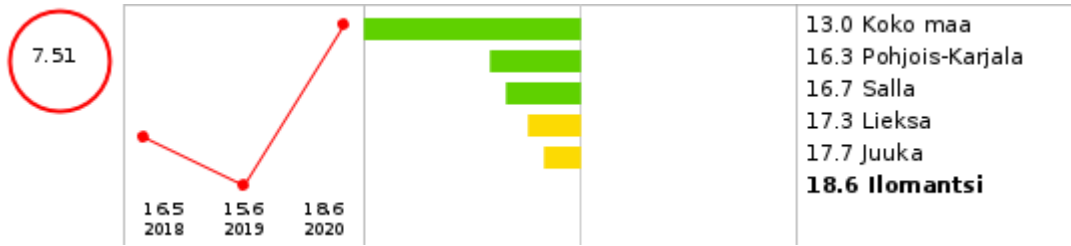

Elinvoima

Työlliset, % väestöstä

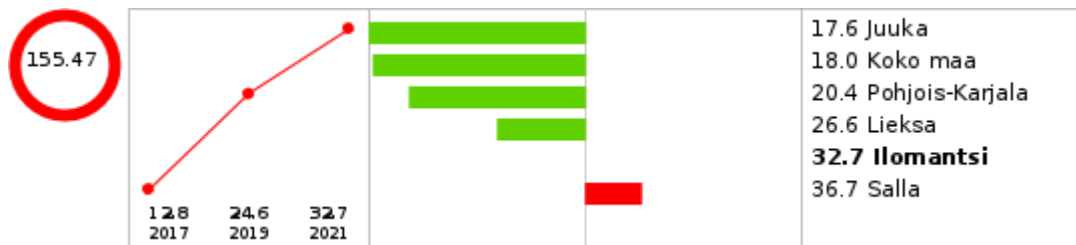
Työttömät, % työvoimasta

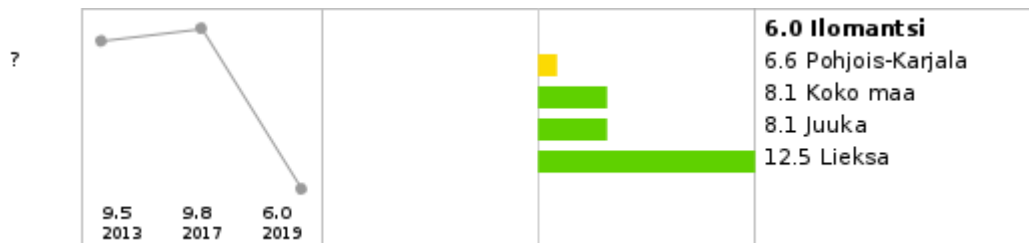
LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Elämänlaatu ja osallisuus

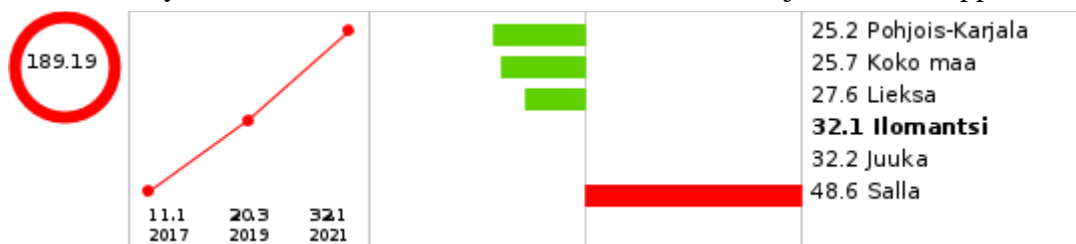
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

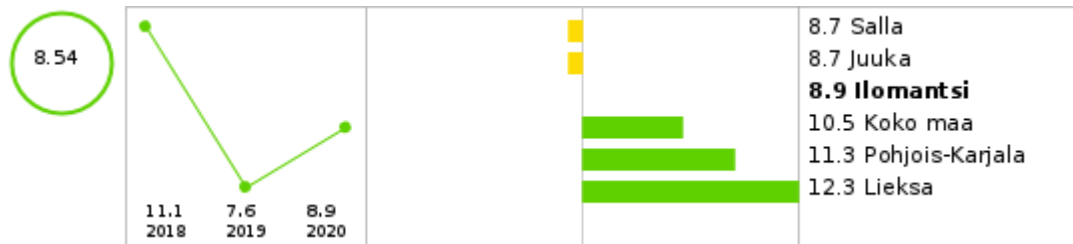

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

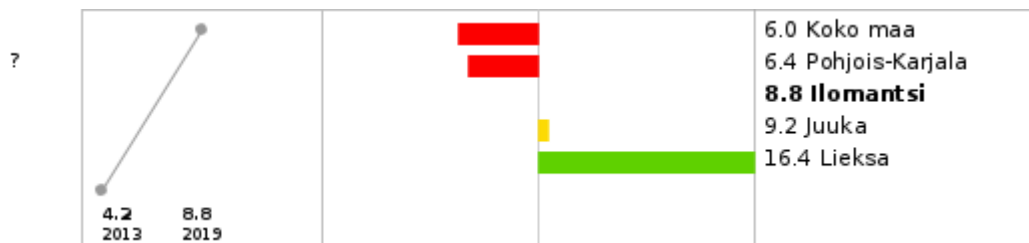
Opiskelu, työ ja toimeentulo

Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

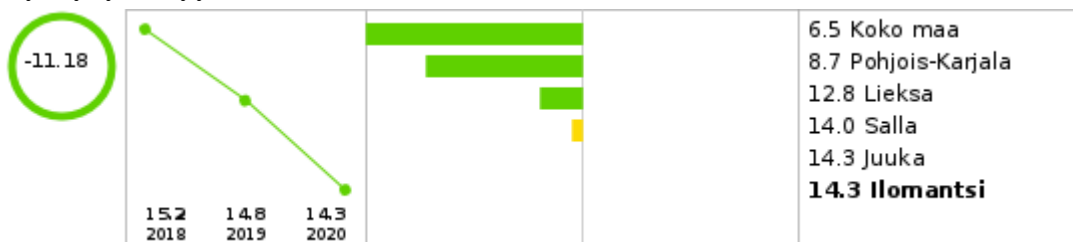
LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET - Yhteenveto

Lasten ja nuorten palveluissa pyritään kohti ennaltaehkäisevää toimintaa niin, että koko perhe otetaan huomioon. Perhekeskuksen kohtaamispaikkatoiminnassa nostetaan esiin ajankohtaisia teemoja. Kouluterveyskyselyn tuloksista tällaisina teemoina nousevat esiin yksinäisyys, terveydentilan kokeminen huonoksi sekä ylipaino.

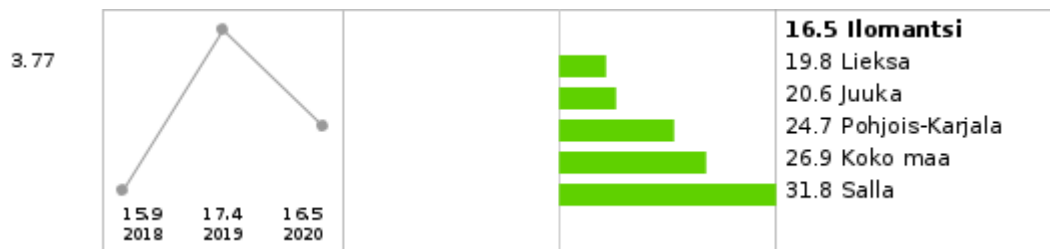
TYÖIKÄISET

Elämänlaatu ja osallisuus

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä

IKÄIHMISET

Elämänlaatu ja osallisuus

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

IKÄIHMISET - Yhteenveto

65 vuotta täyttäneiden täyttä kansaneläkettä saaneiden osuus vastaavanikäisestä väestöstä on laskenut hieman. Yhä useampi eläkkeelle jäänyt saa siis työeläkettä.

Iiomantsissa osallistavaa budjetointia kokeillaan ensimmäisenä ikäihmisten toiminnoissa. Ikäihmisille suunnatut tapahtumat koetaan tärkeiksi, ja niihin osallistuminen halutaan mahdollistaa myös kuljetusta ja liikkumisen tukea tarvitseville.

3 Keskeiset opit ja evästyksset päättävältä valtuustokaudelta

Laajaasta hyvinvointikertomuksesta on muodostunut toimiva työkalu kuntalaisten hyvinvoinnin seuraamiseen ja vuosittain talousarvioon nostettavien hyvinvointia edistävien tavoitteiden budjetointiin. Hyvinvointikertomuksesta talousarvioon juonnetut tavoitteet ohjaavat omalta osaltaan toimialojen vuosittaista toimintaa.

4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Ilomantsin kuntastrategian mukaan jokaisella on hyvä elää kunnassamme. Kuntapalvelut ovat saatavilla siellä ja silloin, kun niitä tarvitaan; sekä lähipalveluina että sähköisesti. Ympäristön viihtyisänä ja turvallisena pitäminen on osa kuntastrategiaa. Kannustamme myös jokaista pitämään huolta omasta ja läheistensä hyvinvoinnista.

Toimimme yhteistyökumppaneiden kanssa työllisyyden lisäämiseksi. Tapahtumia ja toimintaa järjestämme yhteistyössä järjestöjen ja kansalaisten kanssa.

Kunnan viestintää yhtenäistetään laatimalla viestintäohje, jonka kunnanhallitus hyväksyy. Valtuustokaudella 2021 - 2025 vaikuttamistoimielinten toimintaa tuodaan aiempaa enemmän julki kuntalaisille muun muassa julkaisemalla toimielinten pöytäkirjat kunnan kotisivuilla. Kuntalaisia kuullaan monikanavaisesti kuntastrategian päivittämisen yhteydessä. Kuntatiedottamisessa, esimerkiksi kotisivuissa, saavutettavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Kuntien velvoite kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä on kirjattu Kuntalakiin. Kunnan tulee seurata väestönsä hyvinvoinnin tilaa, tunnistaa terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä haasteita, määrittää hyvinvoinnin edistämisen strategiset tavoitteet ja tavoitteita tukevat toimenpiteet sekä edistämisen vastuutahot. Valtuustokauden jokaisen vuoden talousarvioon asetetaan tavoitteita hyvinvoinnin edistämiseksi. Kunnanvaltuusto seuraa tavoitteiden saavuttamista vuosittain hyvinvointikertomuksen muodossa.

Kuntien hyvinvointityötä suuntaavat myös Maakunnallinen hyvinvointistrategia vuosille 2020 - 2025 ja Siun soten Sosiaali- ja terveydenhuollon alueellinen hyvinvointikertomus.

5 Hyvinvoinnin edistämistä tukevat ohjelmat ja suunnitelmat

Turvallisuus- ja valmiussuunnitelma

Elinvoimaohjelma

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma

Ilotuki - varhaisen ja tehostetun tuen malli

Liikunta- ja nuorisotoimen toimintaohjelma

Opetussuunnitelmat, varhaiskasvatussuunnitelma, aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma

Joensuun seudun kasvatuksen ja koulutuksen toimintaohjelma

Kotouttamisohjelma

Hyvinvointisuunnitelma

Elinvoima

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Työllisyyden parantaminen	Kunnanhallitus ja yhteistyökumppanit (TE-toimijat, Siun sote, Kaski, yritykset, seurakunnat, järjestöt): Resurssien kohdentaminen	Määräraha ja henkilöresurssit	Työmarkkinatuen kunnan maksuosuuden pienentäminen
Luontaisille vahvuuksille perustuva yritystoiminta	Kunnanhallitus ja Business Joensuu Oy: Yrityskontaktit ja yritysneuvonta sekä luonteva vuoropuhelu kunnan ja yrittäjien kesken.	Talousarvio	Yrityskontaktit Omistajanvaihdokset Uusien ja lopettaneiden yritysten määrä Kolmikantayhteistyö: kunta - yrittäjät - Business Joensuu Oy
Kunnossa oleva infra- ja elinympäristön turvallisuus	Kunnanhallitus ja kuntaympäristölautakunta: Toimiva tietoliikenne-, tie- ja rautatieverkosto Suunnitelmallinen kunnan rakennuskannan kunnossapito Katujen ja yleisten alueiden turvallisuuden ylläpitäminen ja parantaminen Käyttäjien vedenkäytön turvaaminen	Talousarvio Valtion talousarvio	Aktiivinen edunvalvonta Investointiohjelman toteutuminen Varaukset talousarvion investointiosaan, esim. katuvalaistuksen uusimiseen Veden laatuvaatimusten täyttyminen katkottomasti

Hyvinvointi ja terveys

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Hyvinvoiva ja osallistuva Ikäihminen	Hyvinvointilautakunta ja Siun sote/hyvinvointialue: Ikäihmisten kuuleminen omissa asioissaan Osallistava budjetointi Monipuoliset osallistumismahdollisuudet Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä Asiointiliikenteen järjestäminen	Talousarvio ja resurssien uudelleen kohdentaminen	Vanhus- ja vammaisneuvoston kokoukset Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä (väh. 92 %) Asiointiliikenteen reitit kerran viikossa
Matala kynnys lapsiperhepalveluihin	Hyvinvointilautakunta ja Siun sote/hyvinvointialue: Tieto palveluista ja niihin pääsemisestä hyvin saatavilla	Perhekeskustoiminta, monialainen lapsi- ja perhetyöryhmä, joka toimii myös kunnan laajana oppilashuollon työryhmänä	Perhekeskuksella vähintään 10 tapahtumaa vuodessa
Liikkuva ja harrastava kuntalainen	Hyvinvointilautakunta: Hyvin hoidetut retkeilyreitit ja liikuntaympäristöt Monipuoliset kirjasto- ja kansalaisopistopalvelut Nuorten ääni kuuluu nuorisovaltuustotoiminnan kautta kunnassa ja maakunnallisesti Kolmannen ja neljännen sektorin tukeminen	Talousarvio Työntekijät Avustukset	Tyytyväiset asiakkaat >80 % käyttäjistä Aktiivinen Mantsin Nuorten toiminta ja osallistuminen maakunnalliseen nuorisovaltuustoon Järjestöavustuksen saajat >25

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

Sote-neuvottelukunta 28.9.2021

Monialainen oppilas-, perhe- ja lapsityöryhmä MOPSI 11.10.2021

Vanhus- ja vammaisneuvosto 8.11.2021

Kunnanhallitus 22.11.2021

Kunnanvaltuusto 29.11.2021